

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

BELLA ROEL

OVERBETUWSCHE VERTELLING

DOOR

J. J. CREMER

MET PLATEN

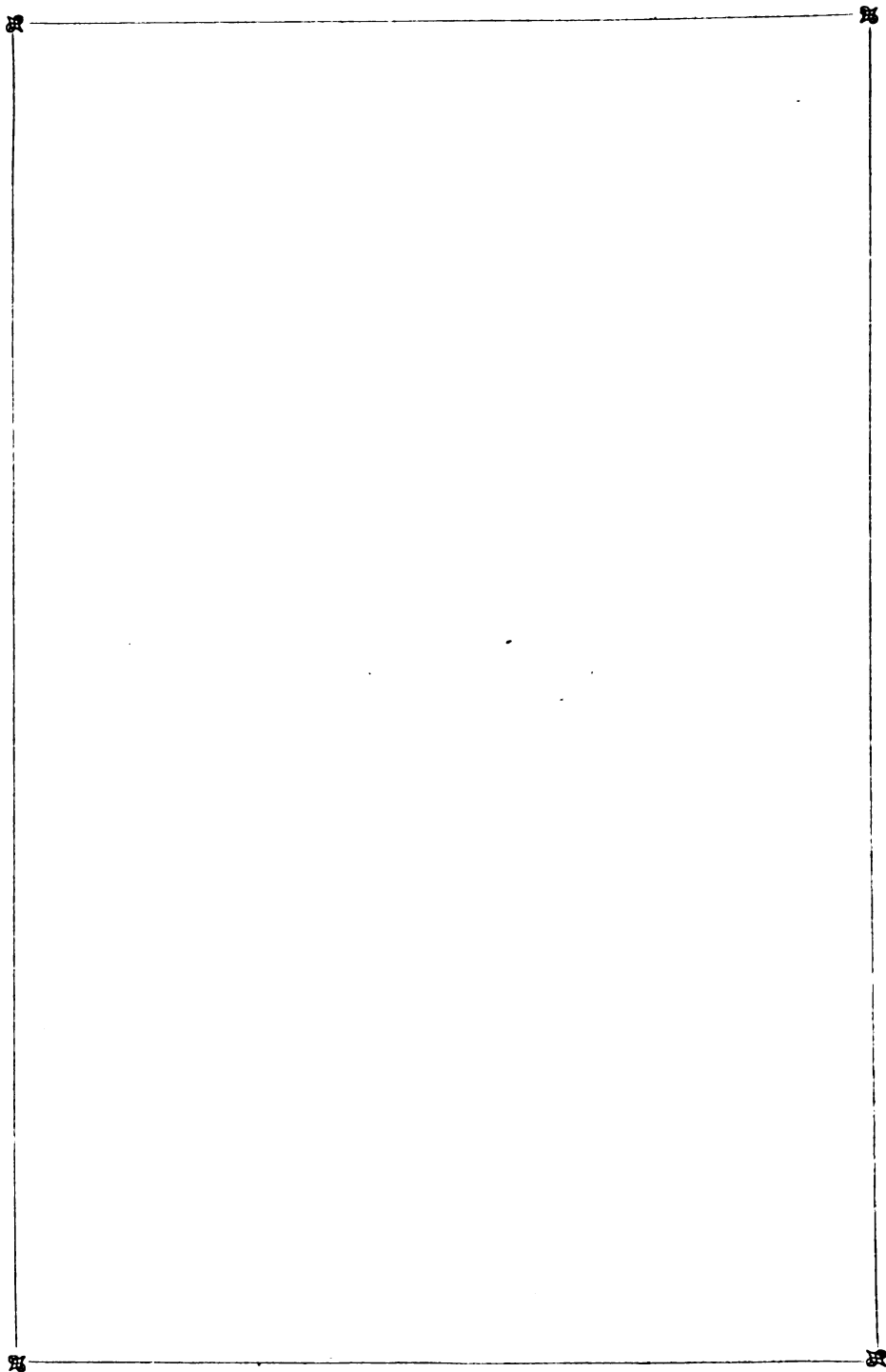
AMSTERDAM

G. L. FUNKE

Kan Zs. se he?ke Buders.
M. 7i Se. Bremer.

223
229

BELLA ROEL.

523450.

BELLA ROEL

OVERBETUWSCHE VERTELLING

DOOR

J. J. CREMER

MET PLATEN

AMSTERDAM

G. L. FUNK E

BELLA ROEL.

't Is ien de Mei; veurmiddag; zoo'n bietje deinzig. A'j langs den Riendiek kiekt, zoo wied a'j kunt, dan zie'j niks. . . as 'en volle pracht van de appelbloesems; rechts lienks, rood-wit, jong zoo mooi, da'j d'r verliefd van zoudt worden; en 't ruukt. . . Mei-achtig, van d'appelbloesems, meidoorns, sering'. . . 'k weet niet wat.

Zie, nou 't zunncke êfkes deur de deinzigheid brêkt, en 'en stroalje glimt op den vollen bloesempracht, nou is 't um te lachen zoo mooi; en, 'k denk oan de vier modes van dat geboomt: Ien 't zomer, gruuu; ien de harfst bruin, ge weet wel met rood er tussen; ien den weinter, krek andersum as de min-

sen — die dik ien 't pak stêken -- of ien 't wit vol smeltende dyamant; en dan ien de Mei, zoo as nou Harrejennig!

Luuster!.... Wat klinkt daar van verre? Is 't meziek?.... Ge kunt niet onderscheien.... Heur! — Nee 't is alweer uut.

Luuster hier, da's ook 'en carige meziek van de mus' en spreeuw' ien 't rond. — Snoaks! — Joa, alles op z'n tied; moar as zoo'n mus of spreeuw 's oavends as de nachtegoal sleet, meinde dat ie mee kon doen....!? — Complement!

Kiek, nou zwiebelt heel ien de verte 'en droaiwölkske stof. — 't Kunt noader en noader. 't Hinikt en briest doargunder. 't Kleppert. — Meziek klinkt. Luuster, 't snoatert en schoatert al harder. Rood wit en blauw zwiert onder 't wit van de appelbloeseims. — 't Is 'en stoet die al noader kunt. 't Geet ien gestrekten draf vort over den diek. De peerdspooten — wel honderd — spitsen neer, en spatten 't keizand umhoog. — 'En knappe jonge boer die met 'en oranesjerp um 't lief, op 't veurste peerd zit, zwoait met de vlag, en as ie zien vlugge bruine 'en bietje loat kapriolen en altied zwiert met de vlag, dan roept ie 'en jongeren rijer toe:

„Borst veuruut! Ge zit as 'en zoutzak! Alla jongens, toeter op! Hiep hiep hoeroah! Lêve onze neie Burgemeister!”

En 't getoeter, en 't hiep, en 't peerdsvolk ien run, en de roai van 'en rietuug, knoeipend ien't zand, schiet joelend veurbij, en — veur 't stof kneep mooie Bella, die ter helft van den diek achter 'en appelboom sting, heur oogen digt; joa, heur gemoed schoot vol... maor schreien, nec dát dee ze niet.

Bella Roel drukt de beide handen vast voor 't ge-laet. Dan ziet ze op, en naar ginder waar de stoet verdwijnt. Bittere droefheid sprekt uit haar donkere zielvolle oogen, en starend naar de zij waar nu het volkslied zachtjes wegsterft, lispt ze: „Goed zoo! lochtig en vroolik moar Govert, welzeker! Ik bin moar 'en erme wees! Is er dan geen waarheid meer! Most ik dát ondervienden! O God, zóo te motten lêven; zóo zonder ...” Eensklaps terzij van den dijk staart ze strak voor zich uit. — Zie, gunds blinkt de zon ien't blauw van den diepen woaikolk. — Och, woárum niet!? — Bij voader en moeder zal ze doar boven... — Vort, joa zeker, vort! — En, den boezelaar trekt ze los; en den halsdoek

van den hoezem; en . . . doar is ie de woai, de groote en diepe plas. — O goeje God!

Een half uur later zit Bella Roel onder een wilg aan den oever der kolk, met de beide ellebogen op de knieën, 't hoofd in de handen. -- Goddank! Heur vroeg gesturven voader had hoar toegeroepen:

„Bella, Bella, niet doen! Bella, 't is slecht! Heur lieve moeder ien den Hemel had heur ien 't hart gegrepen, en teruggetrokken, en gefluisterd:

„Mien beste kiend, lêven zu'j zoo lank as God wil!“ En heur voader nog ens:

„Ik docht dat ons goeje kiend sterk zou wêzen zooas heur moeder sterk was toen ze achterbleef ien kommer en ellend.“

Moar, hoe kwiem Bella Roel dan ien d'ellend? Luuster: Al doagen lang was 't heele darp ien rep en roer. D'r is 'en veurnoame heer in ploats van den veurigen burgemeister benuumd; en, umdat Govert Ros van 't Hoenderveld d'r 'en poar honderd gulden extra veur over had, en umdat die neie burgemeister ook goed ien de moppen zit en 't niet op zich kos loate stêken, wou 't jongvolk hum ien-

hoalen, noar den eisch. Nou, as Govert met z'n centen oan 't roer sting, dan was er geen kwoad bij, en hoefde geen mins over, 'en eereboog meer of min te prakkezieren! Govert was de riekste boer uut den omtrek; pas vier en twintig joar, en — nog vrijgezel ook. Dat was 'en goeje okkoansie. Joa, en oogen had ie as kwik, en 'en pestuur as 'en prins. — Veul zin er ook die Govert — 't liefst as ie d'r bij is — vol verstand en wiesgeleerdheid nuumen, umdat ie wel is zoo 'n soort van fransig woord nuumt, en altied weet te redenieren; en veural, umdat ie veur de vuust weg en veers kan dichten, of ten miensten wel drie keer achter mekoar 'en regel kan zeggen dat 't rient; bijveurbeeld letst nog ien Bella's oor:

„Gijs de rooje is uut 't darp van allemoal de roojste,
„Dooje Doan uut de Roskam de doojste,
„Mour gij lief dierke gij blijft van allen de mooiste.”

En, in die veerzerij — veural ien verband met dat letste — dóarin zat nou krek heur ellend. Niet dat ze zoo gern de mooiste wou wêzen. Nec, moar dat Govert heur dát en nog zooveul meêr gezeid het — alshoon ze moar 'en loontrekkende op 'en andere hofstee was — dat ie hoar hart had weggenomen en

bijkans heur eer, dát was't; went luuster: Toen ic giester zou uutsprêken wie 's oavends nóa den ien-hoal — as burgemeister de schoai weerum gaf — bij 't zingen van 't welkomslied, den mooien blom-ruuker zou geven — die hij betoalde — toen had ie Bella veurbij gezien, en Leene Braks benuumd, zonder blikken of blozen.

O, met zien veerzerij kon Leene hum vleien en ien de locht stêken; zij, moar dat kan Bella niet; went — behalve um dat éene veerske misschien — het Bella dukkels over die prulveerzerij heuren lachen en zeggen dat 't noarigheid was. En nou

Stil, ziet ze goed? Kunt doar . . . ? Joa Heere, hie is't! Ien't feestlikke pak; bestoven van 't riejen. — Bella sleet weer heur hand veur de oogen.

„Groote hemel Bella, zit ie hier zoo alleen bij de woai?” roept Govert reeds van verre, en naderkomende: „Iedereen vroeg woar mooi Belleke was, en 'k wiest 'et niet. — Bella, woarum zit ie hier? Woarum?” Hij wil haar hand vatten. Zij weert hem zachtjes af:

„Woarum Govert? Umdat er geeñ twee op dezelfde ploats kunne zitten.”

„Kemprie!” roept Govert Ros: „Joawel, da's

'en doorn van den blomruiker, welzeker! Moar Bellekelief, mo'j doarum nou kwoad zin? Luuster, ge weet 'et: Meister Lucht wou met alle geweld dat Leene — zien appel van goud — den peket van oavend oan burgemeister zou geven. 'k Lachte wat ien meister Lucht, en zei: Bella zal 't doen. — Nou kom ik eergies-ter oavend thuus, en 't veers da'k van oavend veur 't festein most kloar hebben, 't wou moar iensgeheel niet vlotten. Heur, 't begon:

„k Bespan de cyther met de snaren
 „Ik zing een lied ter uwer eer
 „Ik zing den neien burgervader
 „Ik zing Wilhelmus v. d. Neer.
 „Ik roem hem als een man vol stoacie
 „En met veul duiten in de kast,

Moar zie je, toen zat ik met stoacie en kast. 'k Was 'et riem kwiet. — Goeje road was duur. Ik noar meister Lucht. — En joawel, hie ree oardig op zien peerdje. Kemprie! 'k Most niet denken umda'k Govert Ros van 't Hoenderveld was, zaidie, da'k doarum 'en oud man die mien had „zien leeren brood êten“ ongemoeid zou achteruutzetten. Albeneur Bella, 't was niet anders; hie wou dat z'n kleindochter Leene, 't peket zou geven, of... joa luuster: of boer

Govert Ros, zoo dreigde ie, zou zoo lang as hie lêfde, nooit lid van kark- of gemeinteroad worden, niks nimmendal.»

„Precies! En toen?» komt Bella.

„Nee Belleke, stil; niet en toen; begriep ie dan niet da'k lillik ien de knooi met 'et veers zat. Lucht keek as 'en spin, 'en ouwe!»

Bella ziet eensklaps op:

„En toen hei'j uut valse glorie -- um met geleende veeren te kunne pronken, toegestoon dat 'en ander zou doen wa'j mien vrijwillig hadt toegezeid.»

„Noe! of ik begriepen kos dat 'et geven van die blommers zoo'n groot plezier zou wêzen, en da'j dóar zoo op gesteld was! — Kom liefke, gêf mien de hand?»

„Nee! Ge hebt oe woord gebroken. Ge hebt hóar liever dan mien.»

„Hoar!? Kom Belleke, 't is kienderachtig. Um den ouwe plesier te doen he'k Leene benuumd.»

„Nee Govert, niet um meester Lucht te gelieven; moar um oe veers kloar te kriegen, doarum hei'j mien vergêten en achteruutgezet. Loop! Ik veracht oe!»

„Da's stark! Jongens, 'k mot zeggen da'j vast in oe schoen' stoat.»

„Dat he’k oe al meer geteund.“

„Belleke ik heb oe lief!“

„Dat geleuf ik niet.“

„Meer as één ien de wereld!“

„Dat hou ik ’en lungen!“

„Bella, zoo wreed? Zou ’k dan mien liefke, noa den woeligen rit van drie uren, zuuken — ’k weet niet hoe lang, overal, as ze mien onverschillig wier; zou ’k hoar zuuken as’k niet verliefd op hoar was; as’k hoar niet stelde bovenoan Bella . . . ?“

„Bovenoan Govert? Boven Leene, goed! Moar ’k weet niet, bovenoan!?“

De jonge boer valt op één knie, terzij van zijn liefke; vat haar om ’t middel Nee ze weert hem toch niet af. En hij luider:

„Niet weten! Ondervinden zu’j’t, joa zeker! Ielkeen zal ’t zien dat Govert Ros van ’t Hoenderveld ’t woord dat ie gaf weet te houwen. Gij zult van oavend den blomruuker geven, gij, en geen ander: de melkbooi van de hoeve De Eendekooi!“

Terzelfder stond ziet Bella hem vorschend aan:

„En oe woord dan Govert oan meister Lucht? Is dát woord te brêken nog niet arger dan ’t woord oan mien, a’j nou te schand zoult stoan veur ’t heele darp?“

„Moar ik lach ien 't heele darp. Ik wil ou Bella, en goedmoaken wa'k misdreef; lieve dierke!“

Bella trekt haar bloozend hoofdje terzij:

„Govert, as'k geen erme wees was op de wereld, dan sprak ik anders misschien; moar nou, as de riekste jonge boer uut den umtrek de liefde wil van een die veur loon dient, dan mot heur noam in zien hart stoan, as 'en noam op 'en zark.“

„Moar Bella, zoo is't!“

„Kus mien niet Govert; erst wi'k de waarheid: Hei'j niemand liever dan mien op de wereld?“

„Niemand! zoo waar as God!“

„Vluuk niet. Ik ken er toch éen misschien.“

„Eén! wie het dát gelogen? Mein ie Leene toch weer? — Nog ens, ik zweer oe!“

„Nec, moar die, die dóar!“ en met den vinger op hem wijzend ziet ze hem aan.

„Nou, das 'en mooie! — Joa, 'k weet wel da'k 'en knappe jong bin; moar verliefd. . . .! Harrejennig, nee, dat bin'k op ou; deur vuuren za'k veur oe vliegen.“

„Ge bint al te veul ien feeststemming Govert. Luuster kalm: Ik wil oe gleuven, joa, went ik had oe ook wel lief, al was't: umda'k niet vergêt wa'j ien

't letst oan mien erme Moeder gedoan hebt. Moar toch, 'k wil nou 't bewies van oe liefde.»

„Vroag op lieve snuutje.»

„Ik wil dat van middag op 't feest alles zal goan zooas bepoald was, moar één ding niet. — Nee, niet te haostig. — De blomruuker zal Leene geven dát blijft bepoald; moar gij Govert: gij houdt oe veers ien den zak! — Joa, kiek, dát wou ik.»

„Moar da's 'en roare vroag. 't Veers is»

„Heij dan zelfs oe veers liever dan mien?»

„Liever! — Noe!» Na een oogenblik stilte, met verruiming: „Zeg a'j mien nou is fleurig woudt aanzien; a'j mien nou is kneuterig um den hals woudt pakken; dan»

„Nee Govert, erst oan mien veur den ontrouw 't bewies van trouw weerum gegeven: Oe veers — of eigenlijk 't veers van 'en ander — blijft ien den zak!»

„Van 'en ander! nee dát is 't niet! 'En poar regels, noe joa; 't veers is van mien! Verrechtig!»

„Zooas gezeid is: 't blijft ien den zak den heelen oavend; bij 't noar huis goan krieg ik 't van ou as 'en mooie herinnering, en 'k geef oe den zoen diek nou niet kan geven.»

En Govert, als hij Bella eensklaps vast aan 't hart drukt, en bij verrassing zoent op dien donzen wang, dan roept hij: „k Zou mien veers liever hebben dan mien schat, mien liefste op de wereld! Nee Goddank! 't Veers zal kapot zoo gauw a'k thuis kom!“

„Ik zeg Govert: ien den zak mot 'et veers en dan niet er uut!“

„Ien den zak!? Nou albeneur, lieve kleine Koeje-neur! Joa gij kunt den boas speulen over Govert Ros van 't Hoenderveld, moar — niemand zal 't as mooi Belleke alleen!“

Geen boas speulen wou ze; nee zeker niet. Alêvel: hum kussen doar kwiem niet van in, nee, nou nog niet. „Mour,“ fluustert ze: „k gleuf toch wel da 'k oe nog liefheb Govert, joa 'k gleuf 'et wel.“

Tegen zes uur in den middag was het dorpsfeest in vollen gang. De nieuwe burgemeester die des morgens met zijn jonge vrouw feestelijk werd ingehaald, en over bloemen door de dorpsjeugd gestrooid zijn woning was binnengetreden, hij had na 't beantwoorden der welkomstgroeten van burgerlijke en kerkelijke autoriteiten, den vrienden een tot weerziens in den middag toegeroepen, en — men wist wat dat beduiden moest.

't Was alles van te voren zoowat „bestoken“ — De ouwe meester Lucht was ien 't geheim, en Doan uut De Roskam was ook ien 't geheim van wegens de tien groote kêtels koffie met zuut, en de zes voatjes bier, en de drie mandes wien; bakker Wullings van wegens 't wittebrood en de krientebreudjes en de tullebands, en Dries uut de komenij van wegens de keeze, en de halve piepkjes en de verrels tabak, alles naor den oard!

„Ik zeg 't is niemcer as rezenoabel dat ie zoo duut,“ zegt dampend een boer, die 't gejoel zijner jongere medegasten op 't ruime veld achter 't burgemeesterhuis met welgevallen beschouwt: „Govert Ros het zeker 't grootste part van den ienhoal bekostigd, moar 't het mien alêvel toch drie- en twientig centen oan gruun moaken van de letste cereboog en negentien en 'en halve cent oan 't opcierea van Dorus' peerd gekost. Ik zeg da's toch soamen twee en dartig en 'en halve cent niewoar? Nee, dat ie ons nou traktiert, da's niemcer as resenoabel zeg ik.“

„Welzeker!“ klinkt het uit bruin merrinos aan zijn zij: „'en mins is zóo niet of hie wil de schoai wel gern is weerum hoalen; moar 'k mot dan ook zeggen 't is meer as oarigheid! Kiek, da's al mien vierde

krientebreudje, en straks zaidie tegen mien: Kom jufvrouw, u moet maar toetasten: — Op z'n Hollandsch, zie; moar vrindelik! — Luuster is; heur!"

"Zeker hebben ze gunds met mastklimmen den hengsten pries gehoald. Kom loawe is kieken."

"Nee man, nee, loa wij hier bij de befettaofel blieden; 't zeggen is dat straks hier de tullebands kommen."

Dat was oarigheid; ze wisten er allegoar van, allinnig burgemeister en z'n jonge vrouwke niet. Doar kwiem ze oan: De winteroavend zangschool met den ouwen meister Lucht en drie ekfektieve meziekanten veurop. Behalve Lucht, de directeur, allemoal jong spul — boven de vieftien, ongetrouwd. Kiek, ze trekken tot bij de plek waar burgemeister met de doames en dommenci en de pastoor en notoabelen bij mekoar zitten. En, ien 'en halve cirkel steet doar non die zangschool; de boerinnekes veurop — twee zin er bij die d'r al heel liefkes uutzien. Achter de meiskes stoan de jonge kerls. Zie, allegoar he'n ze 'en papier ien de hand.

Meister Lucht, neemt met de lienkerhand den hoed af; sleet met den veursten vinger van de rechter noar boven, en dan met kracht noar umlêg, en -- 't klinkt, verrechtig lieflik rein:

„Welkom in de vruchtbre dreven,
„Die in de' arm van Waal en Rijn,
„Nog van 't eerste Oud Neerlandsch leven
„De onverpoosde tolken zijn.

„Welkom, welkom in deez' oorden,
„Waar de lachende oeverboorden,
„Saam, als met een krans van blären,
„Tooien malsche koren-aren.

„Welkom, waar de vette klei,
„'t Rund doet tieren in de wei,
„Waar het goudgeele akkerzaad,
„Schitt'rend als een zonne staat.“

Ja „Welkom, Welkom! zoo ruischt dat lied steeds voort:„ Welkom in het goede land, waar trouw en eenvoud wonen, waar men de grijsheid eert, en liefde 't cement blijft waarmee men zijn huisaltaren bouwt.“ En als nu ten slotte den jongen burgervader nog uit volle borst een heilbee wordt toegezongen; den wensch: dat hij de schoonste bloemen zal plukken in den gaard van zijn ambt- en huwlijksleven:

„Echt Betuwsche rozen; jasmijns, anjelieren,
„Lieflijk van kleuren;
„En met haar geuren
„Zoet, as wanneer haar de dauwdroppels sieren.“

dan wuift meester Lucht steeds maat slaande -- met den vinger tevens naar de zij van een mooi blond boerinnetje, en, Leene Braks -- meesters kleindochter -- verstaat dien wenk:

Een groote bloemruiker dien ze onder haar hagelwit voorschoot verborgen hield te voorschijn halend, treedt ze -- vluchtig bloozend -- uit den kring naar voren, en biedt den jongen burgervader, met een soort van schok -- die voor dienaressen moet gelden -- de bloemen aan, terwijl de slotregels van het lied nog krachtig en welluidend klinken, en het welkom welkom herhalen.

Natuurlijk, men zag slechts naar burgemeester die van mooi Leentje met zichtbare ontroering de bloemen aannam, maar, als men op sommige leden van 't choor in dat oogenblik ter sluiks een blik had geworpen, dan...

Op 't gelaat van den ouden schoolmeester-directeur was een trilling van victorie te zien, terwijl zijn wijsvinger het laatste woord der hulde met een vervaarlijken ruk als naar zich tochaalde. Leenes broeder, bijgenaamd zwarte Jan -- kon 't niet loaten um gluups, links, 'en oog te sloan op Govert Ros, die oan d'andren kant bij de bassen sting. Ros eiges

keek schuuns langs 't meziekblad noar Bella, die êfkes 'en pijnlik trekske um den mond kreeg, moar toch vigelant veur zich uut zag; krek asof er 's mergens niks nimmendal gebeurd was.

Moar luuster: Nou de zang gedoan is, en burge-meister met de groote peket ien de hand stoat, nou drêjt ie zich zoo'n bietje um; kucht; kiekt nóg ens um; kucht ook nog ens, en — luuster, luuster, hie sprêkt:

„Edele dorpelingen! Jongelui! Toen Zijne Majesteit onze geëerbiedigde Koning, mij tot burgemeester van uwe gemeente benoemd had, toen — ofschoon ik het zelf gewenscht had — toen bekroop mij allengs toch de vrees, dat ik mij — en vooral met mijn geliefde die zich door den teedersten band aan mij verbinden wilde, in uwen kring niet te huis zou gevoelen, omdat omdat”

De jonge burgemeester hokte. Hij kuchte

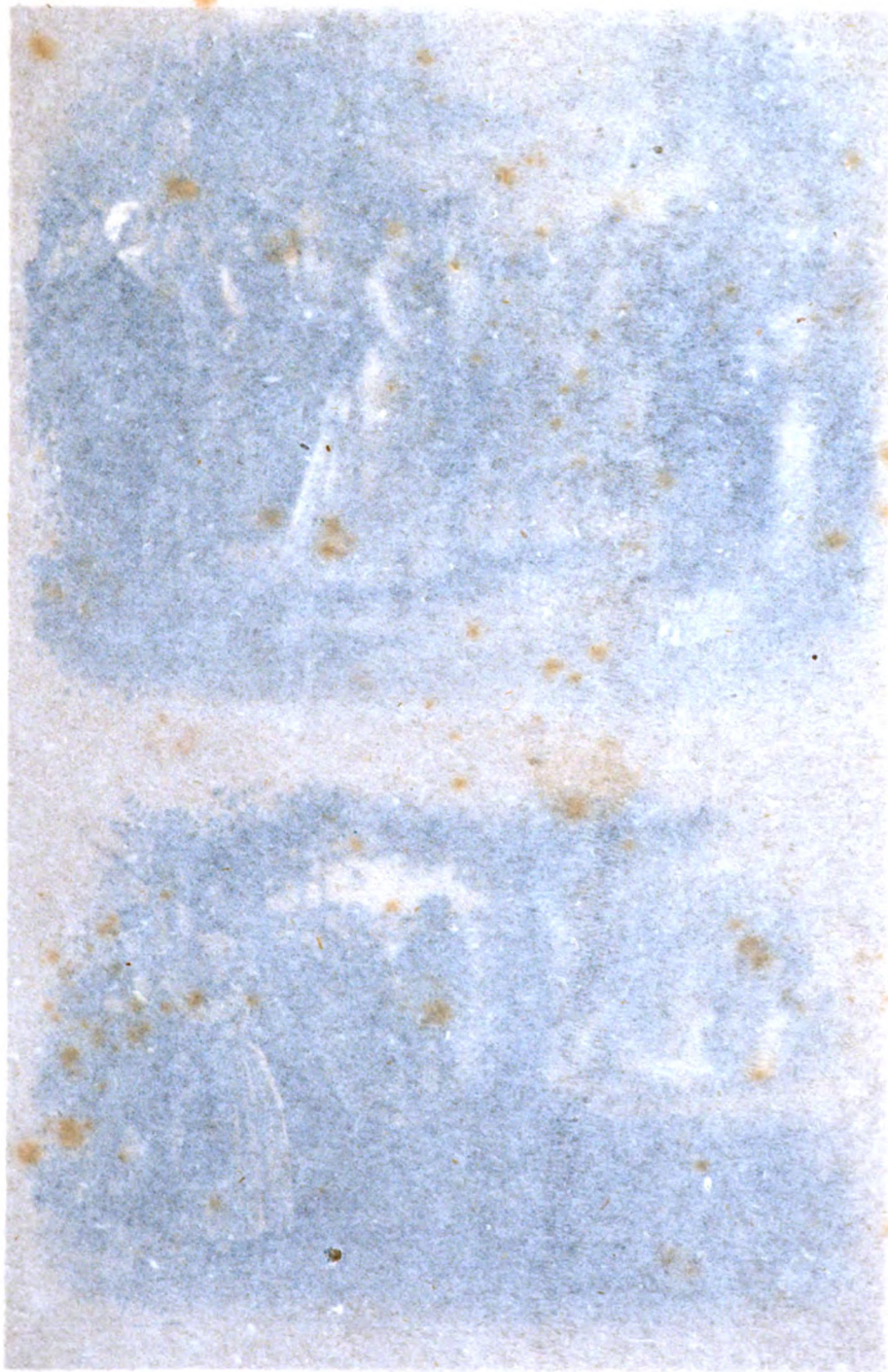
— Drommels! hij kon toch niet zeggen: Omdat ik hier een troep lummels en pummels dacht te vinden; een troep schaapskoppen en ezels; volk dat rechts niet weet dat links aan den anderen kant is; vrouwen als koeien; en boerinnkes tot geen hooger trap van beschaving te brengen dan tot „een schotsche

drie" op de hakken. Sapperloot! — En hij herhaalde: „Omdat.... Ik zeg..... omdat....." Maar hij was de kluts kwijt, en kuchend stampt de jonge burgervader — die van z'n leven toch zoo menigen gloeienden toast had geslagen, met den voet; en, nu hij de meisjes daar ginds om zijn confusie de oogen ziet neerslaan — sommigen met een ter nauwernood bedwongen glimlach, sommigen blozend uit meêlij, nu voelt hij al zijn veerkracht wegzinken. Zijn handen beven, en zijn knieën klapperen zoo geweldig dat hij een stoel moet vastgrijpen om zich te kunnen staande houden. Maar hoor, zijn jong vrouwtje met een hoogroode kleur, fluistert hem angstig toe: „Omdat ik niet gedacht had hier al dadelijk zoo veel liefde te vinden.“

— Och hemel ja, 't was dood eenvoudig. Hij herstelt zich:

„Omdat....“

„Joa we begriepen 't best; schei moar uut a'j be-teuterd bint,“ valt nu eensklaps Govert Ros uit: „Burgemeister had niet gedocht dat 't boerenfolk zoo-veul stoacie zou sloan. Nou 't is niks, we begriepen oe wel. — Alla jongens: Lêve de neie burgemeister! Hiep hiep hoeroah!

Lith. v. G.J. Bos & Co.

Zoo iets moest den jongen van der Neer wel totaal genezen. Welk een vernedering! Een boerenknul zal hem zoo den mond stoppen!? Ha! Nu zal hij toonen wie hij is, en terwijl plotseling de student in hem opleeft; wenkt hij gebiedend dat men zwijgen zal, en spreekt dan, ofschoon nog klam van het angstzweet dat hem straks is uitgebroken en inwendig bevend, een gansch kwartier lang zooals een student dat boven op een tafel zou gedaan hebben. De woorden: Tot heil der burgerij. Heerlijke Betuwsche dreven. Inspanning van alle krachten, en Jongsten snik, zijn de hoofdbestanddeelen der nu vloeiende improvisatie; maar, als ze geëindigd is, en een driewerf herhaalde juichtoon moet zeggen: „Je hebt het netjes overgedaan!” en de leden van den Raad en de notabelen, en dominé en pastoor, hem weer de hand drukken, maar — zooals van der Neer meent — er allemaal zoo’n valsch lachend bakkes bij zetten, dan is er maar een die het heele Betuwsche dorp met al zijn bewoners op de Mookerhei wenscht, en dat is de jonge burgemeester in eigen persoon.

Weinige minuten later stond Govert met Leene Braks en Zwarte Jan en nog anderen achter in den boongaard waar zak werd geloopt. — Zwarte Jan speulde veur kemiek. Hie trok 'en gezicht asof ic 'en gluijenden eerdappel had iengeslikt en keek benauwd — kemiek — krek as burgemeister toen ie er straks niet uut kon.

Al 't jongvolk lachte dat 't schoaterde.

„Schei uut!“ riep er een: „'t is um te bezwieken!“

Jan trok nog gekker gezicht en knikte krek as burgemeister met de knieën.

„Hou-op! Ik stik van de lach!“ klonk het weer.

„O lieve mins, as Govert Ros hum niet op z'n ploats had gezet dan stond ic er nog met z'n tottelozie!“ riep Leene Braks.

En Govert van 't Hoenderveld keek heur oan — ze was toch mooi — en hie zei:

„Joa, 'k wou 'em is teunen dat welluu hier ook niet van giesteren zin as't um 'en oansproak te doen is. Ik zei 't hum netjes niewoar? Ekfetief!“

„Nou dat zal woar wêzen!“ riep Leene: „En wa'n kienderachtigstemmeke het ie! Toen gij goengt sprêken toen was't krek asof 't karkurgel tegen 'en krek begon.“

Govert Ros lachte tevreden

„Heur ie wel Bella, hoe Leene Govert ien de locht stêkt?“ fluistert molenaars Driekske, die Bella's liefste vriendin is.

Bella keert zich van Driekske af en ziet gunds 'en jong die zakloopt keukelen, en dan — 'en bietje loater Govert oan den erm trekkend:

„Govert, heur is.“

„Zoo lief bekske bin ie doar!“

„Joa luuster is êfkes. — Kom mee?“

„Meegoan? — Allo dan, waar mowwe noar toe?“

„Govert, 't is in mien oog van zwarte Jan 'en loensche streek, um den mins te bespotten waar we nog pas dat welkom oan zongen.“

„Och oarigheid moar.“

„Nec da's geen oarigheid; da's valsch.“

„Noc! . . . ze zeiën niks anders as dat hic 'en kikkert in de redenierkunst en ikke hum wied weg de boas was.“

„Zóo! Heb gij dan 'en toesproak gehouwen?“

„Wat blief! Toen 'k hum zoo netjes op zien ploats en op z'n gemak heb gezet!“

„Nuum ic dát 'en toesproak!? Nee 't speet mien Govert, da'j doar, bij al die groothed - en domme-nei en allegoar — de mins ien 't geloat sloeg.“

„Ikke?“

„Zeker!“

„Jandorie dern, a’j niet zoo’n duuvels mooi snuutje hadt, en ’k oe nog drie keer liever as ’en ander had, dan...“ Eensklaps ernstig: „Belleke, zeg; ’k heb oe zoo lief; moar gij — as ’en ander d’r wat opdoet dan kniep gij d’r altied weer ’en stukske van af. Da’s niet oarig Belleke, went ze zeggen allemoal dat ikke nog veul bêter burgemeister dan hie zou wêzen.“

„Zeg Govert, as ’en mus meint dat ie ’en nachtegoal is, wát zou’j dan zeggen? — Kom! wês wiezer.“

Govert vuulde ’en heeleboel kruuzen en krieskrassen over de borst en deur ’t hart goan. Wat weerlich, allegoar zeien ze toch dat hie.... Moar verdrêjd, as ie dat snuutje oanziet, harrejennig! En, ze het zich eiges toch goedgehouden aldat Leene ’t peket had gegeven.... Alêvel ’t is ook woar: umdat Leene dat gedoan het, mot ’et veers nou ien den zak blieden! — Anders, joa ’t zou n ó u nog ’en ander effect moaken as veur ’t geval dat burgemeister niet was blieve stêken. — Jong! — Moar nee, Belleke z’n lieve dierke, mot toch ’en teiken hebben dat ic hóar en geen ander liefhet.

Heur, doar klinkt de meziek. ’t Is ’en Schotse

Drie. — 't Soa! — Hij pakt heur vast ien de boutjes! — 'En kus? — Nee, nóg ens nee! die geeft ze nog niet; moar de Schotse Drie, albeneur! En Govert Ros en Bella Roel ze zwieren mee met de bonte paren, die wielen op het malsche grastapijt.

Zwarte Jan speelt niemcer veur kemiëk. Hie stoat noast zuster Leene achter 'en appelboom onder de volle bloesems. Straks toen Govert en Bella samen apart goengen sprêken, toen is ie heur zuutjes noageslopen, en het ie heur ongemarkt beluusterd

„Kiek, nou dansen ze alweer,“ zegt Leene: „Ik gleuf toch niet Jan, dat Govert 't op mien het.“

Jan geeft geen antwoord en kiekt noar den grond. Hie en Leene, alshoon ze van moeders kant, grootvader tegen meister Lucht motte zeggen, ze zin toch ekfektief van den boerendêl; moar — vetpot was 't bij voader op den kleinen pachthof niet; en...

Jan sting nou met Leene achter den boom, en hie zag Govert met Bella dansen, en... O! wat gluijide 't hum van binnen: as rieke Govert Ros, Leene tot vrouw nam en zien zwoager wier, en as Belleke met heur mooie oogen dan in zien armen lee. Oeh Harrejennig!

„Geen nood Leene, da's moar dansen veur 't fatsoen. Ou het ie 't peket blommer loate geven; da's genogt, en — zoowoar as ze mien zwartkop nuumen, zóo woar zulde gj boerin van 't Hoenderveld wêzen.

't Was wat later. Zwarte Jan hield Govert Ros vertrouwelijk bij den arm vast, en zei:

„Wel Heere-minsen! zou'j oe veers niet veurdroagen! Moar dat zou zunde en schand zin! 't Is 'en pracht, verrechtig!“

„Joa wat dát betreft! Moar... Nee! 'k zeg nee! 'k Heb 'er mien redenoasie veur!“

„'k Weet niet Govert-boer of ie 't niet verplicht bint.“

„Ikke?“

„Zeker! As ze stommerikken en stotteroars hier as burgemeisters heersturen, dan motten ze niet denken dat welluu hier ezels zin!“

„Nee, dat motte ze net niet! Doar zouwe ze nog 'en punt oan kunne zuugen.“

„Grootvoader Lucht zei giester nog: Jong 't is toch jammer dat boer Ros niet op studie is gewêst.“

„Zoo! zeidie dát?“

„Joa Govert. Nou! en ge weet 't ook eiges wel. Gij schudt ze uit de mouw. Grootvader zeit dat gij, a'j veerzen moakt, net zooveul mans bint as hie eiges.“

„Joa, wat 'et kunnen betreft....! As 'k op streek bin dan is 't oarigheid! 'k Mot soms 'wel is lank prakkesieren eer 'k 't riemwoord kan vienden, moar, soms ook dan smiet ik ze zoo uit de mouw... vrouw, dauw, lauw, bouw, trouw, zou.... Heur ie? 't Kan mien niks schelen, al wou'j d'r nog tien!“

„Nou da's oarigheid. Moar van vrouw en trouw gesproken Ros, 'k gleuf verrechtig da'j 'en goed oog op Belleke het. 't Is 'en oarig kiend.“

„Nou! en niet kienderachtig!“

„Nee zeker niet. Moar... of ze ou ien alles verstoat!?“

„Wat mein ie?“

„Begriipt ze oe veerzen Govert? Ku'j met er proaten over de versefecoasie — zooas grootvader 't nuunt?“

„Dat he'k nog nooit geprebierd; moar...“

„Nee, dat gleuf ik toch niet. 't Is 'en mooi en lief dernje, aldat ze arm en 'en wees is — doar niet van — moar 't verstand! Grootvader zei letst nog dat 't verwonderlik was hoe twee untersten mekoar zoo

opzochten; toen sprak ie van ou Ros, en van Bella Roel.»

„Noe! dat ze 't groot op veerzen en wiesgeleerdheid het, dat za'k ook niet zeggen; ten miensten....»

„Wat blief?»

„Ten miensten... Joa, ze het mien eiges gevraagd 't veers ien den zak te houwen.»

„Wát zeg ie doar!?» komt Jan — krek asof ie straks niet geluusterd had: „Het ze dát gevraagd! Moar da's te arg, da's... Goeje God as boer Ros van 't Hoenderveld zich zóo koejeneeren loat!»

„Koejeneeren! Nee zie.... moar 't was, umdat...» Ros stond nou ook — krek as burgemeister straks, noar 't woarum te zuuken. Hie kon toch oan Jan de woarheid niet zeggen. En Jan, snel invallend:

„Allemaal 'tzelfde woárum; moar ik zeg da's te arg!» En roepend naar de zij van een paar jonge boeren en boerinnen — waarbij zuster Leene zich bevindt: „Wat deksel mag boer Ros 'en veers dat ie eiges gemoakt het, moar zonder veurdracht loaten!?»

En Jan trekt Leene oan heur jekske, en Leene, zacht kleurend:

„Wel zekerlik niet! 't Woar zunde en schand!»

't Wier donker.

„Joa zunde zou 't zeker wel wêzen! dát mot de jonge boer van 't Hoenderveld zich eiges grif akkerdieren; moar.... Nee, 'en geldig „moar is er toch niet. Jan het geliek: 't Is geen mooie trek van mooi Belleke: Uut wroak dat ie Leene — 't kleinkind van meister Lucht — den peket liet geven, mot Govert nou 'en stuk ien den zak houwen woar ie wel dartig dagen op gedicht het.

Govert staat eenige oogenblikken later — onbespied, en nabij een papieren lichtballon — met zijn gedicht in de hand. Zachtjes de lippen bewegend, leest hij. En dan: nee, 't was toch onverstandig van Belleke um zóo te wille regieren. Belleke most begriepen dat ze geen cent ien de wereld had, en dat Ros.... Noe joa, moar aldat Ros nog zooveul had, en Belleke geen joa wou zeggen, dan kon Ros nog veur tienmoal zooveul, geen Belleke oan zien hart drukken.

...Nee! Da's woar! Verdrêjd! — Vort met 'et ding, vort er mee! Zie zoo. — 't Kan loater bij 'en andere okkoasie nog wel te pas kommen. As ie 't bijveurbeeld veur 'en trouwerij of 'en begroafenismoal wat veranderen kos.....? Loas kicken!

't Veers weer ien handen tuurt Govert er in. En

't is toch jammer; 't slot was ook zoo mooi; krek asoft 'en ekfetief gedrukt veers was:

„En leeft gij samen onvermeden,

Onvermeden, joawel, dat wil zeggen da'j alles vermeejen hebt of vermeid . . . van noarigheid begriep ie:

„Ien eendracht, vreugd en nog veul meer,

„Dan zal ik steeds den dichter wezen,

„En zing Wilhelmus van der Neer.“

Nee, veur 'en andere okkoasie zou 't toch slecht te sjanzieren zin. — Noe! — as't op 'en verjoardag van den ouwen Vermeer kos wêzen; of op den vijf-entwientigjoarigen dienst van den domeneer. Joa 't woord is domenei, moar as't um de moat en 't riem zoo wêzen most dan ko'j ook zeggen: domeneer. Meister Lucht sprêkt altied van dichterlijke vrijhedens.

En dan — zoo prakkeziert Govert al wiejer, dat ik nou geen ens de dichterlikke vrijheid zou kunne gebruuken um met dit veers den stadsen kwiebes is te loate zien, wát er ien 'en bocrenkop kan stêken. Och harrejennig, ik moak en ik brêk 'em; dát he'k allang begrepen. — 't Is vremd da'k niet eerder op 't adee kwiem dat ze mien hier burge-meister hadde motte móaken. As't gewed was dan

dee ik 't op riem; tenniensten de trouwredendasies. Noe, dat zou oarigheid zin! Jong! Mien Belleke burgemeistersvrouw! — En dan... soamen ien de dubbele karkbank Harrejennig! — Joa, as ik mien veers nou veurdroeg dan kwiem 't misschien wel bij 't verslag van burgemeisters ontvangst, ien de krant; joa! En dan, as ze 't lazzen, dan zou zoo'n gouverneur, en zoo'n menister ien den Hoag, zich ook nog wel is achter 't oor krabben en...

„Wie roept doar?“

't Is Jan. En Jan zeit dat 't onvergeeflik en onbegripelik was zoo as Ros noar zich wachten liet. Allegoar wisten ze't nou dat ie uut noam van 't jong volk — nee van 't heele darp — den neien burgemeister ien dichtmoat zou toesprêken, went — Govert most niet kwoalik nemen — zoo'n besonderheid uut 'en boerenmond doar hadden Jan en zien zuster Leene niet van zwiege kunnen; en kiek, nou ielkeen gespannen was, nou bleef ie weg: „Kom Govert-boer, kom mee?“

En Govert-boer keek nóg ens noar 't licht ien den papieren balon en — volgde Jan.

't Was eenige minuten later.

Bij en onder de veranda van 't burgemeestershuis zat de grootheid, met de veurnoamste en oudste boeren van 't darp, ien 't licht van 'en oarige illemenaoasie.

Ge kondt wel merken dat burgemeister op alles gepreparierd was gewêst, en dat ie van klienktum had! — Noe, d'r was getraktierd en geklonken en gedanst; en zie, hoer Govert Ros sting boven op 'en stoel, en Zwarte Jan op 'en andere noast 'em, met 'en brandende vetkeers op 'en flesch ien de hand.

En Govert, met 'en rooje kleur — went ien 't letst was ie oarig oan de natte gewêst — Govert riep met en handzwonk noar umleg:

„Alla, stil dan jongens!“ En verder met 'en forsche stem: „Proaten is proaten, moar ieder mot de eere hebben die 'em toekunt; en as ik den neien burge-meister zooveul as vereerd heb met 'en dichtstuk te moaken, dan zeg ik: dat ie dan alêvel de eer zal hebben ook!“

„Goed zoo! Lêve Ros den dichter!“ krijschte Zwarte Jan zwaaiend met de kaars, zóo dat ze bijkans uitging; en 't jongvolk riep mee: „Lêve Ros den dichter! Hiep hiep hoeroah!“

„Doar niet van,“ vervolgde Govert: „moar die 't licht het, die mot 'et loate schienen zeg ik!“

„Krek zoo, dát mot ie!“ gilde Jan en hij zwaaide zóo dat de vetkaars uitging. Zuster Leene stak ze

weer aan, en met de hand er voor gaf ze de kaars aan Jan terug, terwijl Govert vervolgde:

„Sprêken is niks; moar zooas Keuning Doaved bijveurbeeld, of voader Cats, of domenei Ten Koate die te Hemmen ien de lcer is gewêst, op riem, dat 't klap — zooas wij zeggen — da's de boas! En, al da'j veur prefesser in de wieg bint geleid, moar da'j geen heufd veur de verssefekoatsie hebt, dan bi'j nog heel wied van de heugste wiesheid af, went de heugste wiesheid had Soalemo, en Soalemo het 'et Hooglied gedicht. Zoo is't er mee. En nou, nou za'k niet weerstoan as ze mien de eere geven; went 'en mins die zich verhooveerdigt op geld of goed is dwoasheid, moar die de wiesheid cert zal wandelen. Doarum bi'j 't vreugdvolle drinken, zal ik mien gedicht loate klinken!“

„Bravo!“ riepen de meesten; en de grootheid glimlachte bemoedigend. En zie, dommenei en pastoor ze nammen — alsof 't afgesproken was — tegeliek 'en snuufke, ielk uut z'n eigen deus, en keken toen mekoar ien 't geloat, asof ze zegge wouen: Hé, doet uwe d'r ook aan!?“

Meester Lucht sprak met de jonge burgemeestersvrouw; en het vrouwtje vernam — natuurlijk in ekfeties

Hollandsch — dat de dichtkunst van dien jeugdigen grondeigenaar wel niets beteekende, maar dat hij een zeer edelaardig karakter bezat, weshalvens hij — meester Lucht — dan ook niet aarzelachtig was om hem zijn kleinkind tot vrouw te geven.

— Of Leene dan al met Govert Ros ?

Luuster:

Op dit oogenblik trekt Bellas beste vrindin, Driekske van den mulder, den jongen boer van 't Hoenderveld bij zien jas en Govert kickt noar onder:

„Watblief?“

Driekske fluustert: „Of ge niemeer oan Bella denkt?“

„Oan Bella? Welzeker! Moar“

„Ge hebt Bella oe woord gegeven da'j“

„Kom wat leuter ie toch!“ roept zwarte Jan en zwaait met de vetkaars langs Driekjes hoofd: „Veuruut er mee Ros, ze kieken oe allegoar oan! Lêve de burgemeister! Lêve de dichter Govert Ros!“

Den jongen boer van 't Hoenderveld is't 'en oogenblik asof ie begoaves kriegt. 't Suuselt hum ien't heufd; 't is hum asof al de groothed met de verande en de heele illemenoasie met erms en been' ien de locht sloan!

— Lêve de burgemeister, lêve Govert Ros...?

Wie, wie is hier dan de burgemeister? Wie te dek-sel mot dan teunen dat ie méer is as 'en domme boer? Allo Govert! 't was en kinderachtigheid van Bella. Wat!! Steet ze doar? doargunder...? Met de troan' in de oog?... hum smêkend: Govert dóardeur zouj mien bewiezen da'j niemand liever hebt op de wereld...? — Moar veur den weerlich! is't dan geen gekheid da'j nog zult bewiezen wat geen bewies meer neudig het! En ziedér 'k stek veur Belleke 't heele Hoenderveld ien brand as ze d'r schik in het. Moar alêvel, um zoo'n veers da'j eiges gemoakt het ien den zak te houwen as ze oe allemoal zoo oankieken. Nee!

Dat alles is Govert ien 'en zwonk deur 't heufd gegoan, en toen:

..... Nee tóch niet! Verdrejd! Nee! Ien één sprong was ie den stoel af. 't Veers zou d'r in blieden! Zeker!

Moar — Jan en Leene woaren d'r ook nog. En, 'k weet niet, d'r kwiem toen zooveul lêven, zooveul rumoer. En hie pruufde nog ens. En, hoe 't zoo liep wist Govert ook niet, moar.... en klein bietje loater toen sting ie weer op den stoel, en — joa dan; 't

veers zal ic veuroagen. As ic stark prakkezierde dan kos ic 't wel van buuten. Luuster.... Nee, erst begon ic met 'en roadselje:

„Noc! 't zal der uutkommen en toch d'r inblieven. Roaje-roaje wat is dat?“

Jan en allemoal hadden 'en schik van geweld. De jonge burgemeister kneep zien gezicht asof ie óók lachen most. En Govert begon, uut 't heufd:

„Ik Bespan de cyther met de snaren
„Ik dicht 'een lied ter uwer eer
„Ik zing den neien burgervader
„Ik zing Wilhelmus van der Neer.
„Ik roem hem als een man vol stoacie
„En met dik duiten in de kast
„Al met een vrouw, alsook vol stoacie
„Moar nog geen kinderkroost tot last.

't Goeng best zoo. En Belleke; joa 't veers bleef ien den zak. — Nou wiejer, met 'en ophoal:

„Ik zing den man die ons zal leien
„Gelijk een hond den blindeman
„Die anders wied van 't spoor zou glijen
„En zonder hum niet loopen kan.
„Ik zing....

Ik zing Wat duuvel! . . . Ik zing. En zonder hum niet loopen kan. — Ik zing Wel verdrejd!»

»D'r uut er mee! Ik zal 't oe veurlêzen!» klonk 'et bij de vetkeers.

— Jong dat was 'en goed addee! Moar — 't most dan tóch den zak uut. Alêvel dat zou sikkepittig wêzen: 't zat 'em toch niet ien dat ien den zak blicven moar wêl ien't veurlêzen.

En 't veers kwiem er uut, en Zwarte Jan las, en fluustert:

»Ik poot tabak en»

»Nee, doar is't niet!» zegt Govert. En Jan weer:

»Eerdappels ien de klei gestoofd.»

»Nee nee! hooger . . . Ik zing»

»O!

»Ik zing de goedheid die noar 't klein tracht.»

»Dat steet er niet.»

»Joawel! Ziemoar.»

»Nee, weg er mee Ik zing» En Jan weer:

»De goedheid»

En Govert met kracht: »Nog ens, ik zeg nee! Zoo is't niet!»

»Nou lês 'et dan eiges. Wie kan't bêter as gij.»

En Ros? — Wat weerlich zal ie zóo nog langer veur gek op den stoel stoan! — Zie, hij grijpt het papier, en vuurrood geworden galmt hij nu:

„Ik zing de grootheid die zich klein acht.“

Ik . . . IK en nog vijftigmaal IK; en als 't gedaan is, en de vetkaars halve cirkels van vreugde door de lucht beschrijft, dan galmt het nog sterker dan vroeger:

„Lêve de burgemeister! Lêve de dichter Govert Ros!“

Bella Roel, de wees, die haar loon op de groote boerenhoeve De Eendekooi trok, en dat loon méer dan waard was -- omdat er geen tweede zoo veur de melkerij bekwoam wier gevonden — Bella is den dag na 't feest al heel vroeg opgestaan.

A'j niks geweten of begrepen hadt, dan zou'j oan Bella ook niks gemarkt hebben.

Erst — zooas altied — goeng ze noar 't land um te melken. Ien 't veurbij loopen, bij 't goan en weer-kommen, keek ze 'en poar keer strak noar de woai-kolk. Nou, 'en mins mag toch wel noar en woai-kolk kieken. Wat zou dat! — Ien 't melkhuus gekommen, schonk ze de melk ien de vleuten; dee dit en dat,

en trok toen 't bovenjekske uut um oan't karnen te goan.

Mooi is ze. Zoo, wat minder stief ien't kledoazie, en met de beije hand' oan den karnboom, dan is't oarigheid veural, en wel begriepelik dat zelfs de rieke Govert Ros...

Nee, kiek moar, ze denkt niet oan Govert. Ze liet er zich overheergeziet; heelegoar; zie moar..... Jong wa'n kracht! 'Tjieng-tjoeng-tjieng-tjoeng; altied moar vort. Kiek, nou zakt 'et heufd wat umlêg. Altied karnend, tuurt ze nou stief op de rooje vloersteen van 't melkhuus. — Zie, ien ens geet 't heufd weer noar boven, met 'en lach, moar 'en schampere lach; en — altied karnend, klotst 'et nog starker ien't karnvat, en piept en snauwt 'et scharnier van den karnslinger met geweld, en jankt heur toe asof 'et heur uultacht.....

— Uultachen! dát, nee dát kos ze niet verdroagen. Nee, dan schiet heur de kracht toch te kort. De karnslinger glipt uut heur hand', en jankt en grienst nog êfkes; en, as ie stil is, dan..... Och zie — met 'en slip van 't bonten boezeloar op de mooie donkere oogen gedrukt schreit Bella; joa veur 't erst sedert voader- en moeders dood. Erm kiend, wat schreit ze!

Joa goeje God, ze was wel sterk, moar toch niet van iezer of steen.

Govert Ros zag Bella wel, al zag zij hum niet, en al is't ook pas zeuven uur ien de vroegte. Toen Bella straks van 't melken weerum kwiem en langs den kolk gong, toen zag ie hoar al. Hie wou noar heur toeloopen Maar nee. — Wóarum niet? — Joa hie durfde wel veul, went op 'en roazende stier was ie ens iengevlogen, en had 'em den kop met 'en kartouw gestriekt; en, twee ienbrêkers had ie ens van 't Hoenderveld afgesmeten dat heur 't karkas had gekroakt; moar nou — noar mooi Belleke toe te goan nee!

Achter 'en planken schuurke het Govert gestoan toen Bella vurbijliep. — 't Was onneuzel; moar toen ze op geen tien passen afstand schuuns langs hum heer kwiem, toen zelfs het ie geen koeroazie gehad um Belleke toe te sprêken. — Wát! zij, zoo'n erme simpele melkbooi; en hie, Govert Ros van 't Hoenderveld, de darpsdichter, de Lêve de burgemeister, lêve de dichter Govert Ros! hebben ze giester geroepen. Joa dat most de meining zeker gewêst zin:

Lêve de burgemeister-dichter Ros! Natuurlik a'j zoo uutblinkt!

En toch — nou, hie durfde niet ens noar Belleke toegoan. — Zie doar goeng ze 't hek van de hofstee De Eendekooi in. — Nou lupt ze noar 't melkhuus. De glimmende koperen kan op heur rug blinkt en flikkert ien de zon asof ze lacht en roept: „Kom moar, Belleke zal ook wel lachen a'j ze weer helder ien de oogen ziet.“ — Moar nee, 't was toch noarigheid; hie vuult dat 'et stark speктоakel zal wêzen. Hie wil

Op dit oogenblik staat Govert aan den achterkant van 't melkhuis op een hoogen hoop takkebossen, met den neus tegen een klein verweerd tuimelvenster gedrukt. Door 't grauw-groen-roodachtig glas, vol spinrag in de hoeken tuurt en kiekt ie. — Zie, heur jekske geet uut. Och harrennig! — Nee, ge kunt niks geen verdriet oan d'r marken; niks geen spier. — Ze karnt. — Kiek; forsk! — 'En goeje boerin! Noe! — 't Is wel zeker dat ze d'r niet meer oan denkt; went zie, jong, wat karnt ze! Kloek! egoal! — Moar, 'en burgemeistersvrouw wat zou die oan de kern? — Burgemeistersvrouw! — Alêvel Govert zou nou wel is vieftig riekdsdoalders wille geven as

ie wiest woar of Belleke nou krek oan denkt. — Jong jong, wa'n oarig pestuur! En wa'n bekske! Och harrejennig!

Met 'en schrik trekt Govert eensklaps het hoofd terug. Bella keek naar boven. — Had ze hem gezien? Zou ze gevuld hebben dat hie... um hoar...?— Nog êfkes, heel êfkes mot ie kieken:

De karn steet stil. — En, och lieve God, is 't waarheid; ziet ie goed deur dat hoornige glas: Steet Belleke doar met de boezeloar veur d'oogen, ien weemoed te schreien?

— Vort, vort, da's 'en oakelik gezicht. Vort!

Bella schrikt. D'r wier op de deur geklopt.

„Wie is doar?“

„Ikke. Govert.“

Bella vliegt naar de deur. — Zó o, met éen knarsden sleutel umgedrêjd ien't slot!

— Ze was oan d'r wark en veur niemand te sprêken

— Moar hie most heur vroagen; hie most heur toch zeggen....“

— Stil! Bella Roel most hím zeggen, dat alles uut was, finoal! Ze had 'et allang zoo veurzien.

Terwijl Bella sprak, wischte zij zich haastig de

tranen af; liep snel naar de pomp; drukte met kracht den slinger omlaag, en, als nu de zilveren straal naar beneden schiet, dan vangt ze dien op in de volle hand, en verdrijft met het ijskille water den laatsten spoor van een dwaze weekheid. — Nu zegt ze luider:

„Nee Govert Ros, ik spreek oe niemeer. Nog ens: 't is uut!“

En Govert? — Hie wil hoar toch zien en sprêken. Hie mot heur de troanjes wegkussen uut d'oogen.

„Dat mag doen wie God wil,“ roept Bella: „moar gij Govert nooit!“

Kiek, dóar was ze bang veur gewêst: Nou steet ie veur 't venster; schuift 'et roam op; en — eer dat ze't gebêteren kan, is ie ien't karnhuus gesprongen:

„Liefste Belleke ik heb oe zien schreien!“

„'k Zou niet weten woarum boer Ros; of 't most um de anstrantigheid wêzen da'j deur dat roam hier binnen kumt.“

„Bella ik heb oe toch verrechtig lief.“

„Da's niet woar; en al was't zoo, IK heb 't oe niet.

„Och Bella, toe, vuul nog is êfkes oan 't hart?“

„Met 'en zwak mins heij deernis. Oe vrouw wor ik nooit!“

„Bella sprêk rezenoabel; was't niet te kienderachtig

van ou, um zoo'n eisch te doen!? Is't kwoad of zund dat 'en mins eere kriegt die 'em toekunt. De eere is 'en heerlikheid woar we zelfs den Heer mee dienen. Nou, en as zoo'n stadskiend van 'en burge-meister — woar ik nog 'en halve zak guldens veur wegsmeet — stêken blieft as 'en kiend, dan

„Dan hadt gij toch motte onthouwen da'j oe woord gaf oan mien.“

„Moar zou'k oe dan toch niet trouw blieden ien der eeuwigheid! Och Belleke, gij vuult niet wat de eere is. Toen ik mien veers had veugelêzen, riepen ze allegoar asof ze ien den darden hemel woaren; en ielk die me nou tegenkunt ziet me zóo verheerlikt oan, asof ze denken doar he'j 'em nou hum!“

„De gek.“

„Watblief?“

„Ze denken: doar hij nou de gek. Joawel, zoo is't. Dóarum he'k oe gewoarschouwd. Mein ie niet da'k allang geheurd heb dat ze oe uutlachen met oe prulveerzerij.“

„Bella!“

„Joa! Ik zeg oe, zóo is't! Die oe verheerlikken ze doen 't um oe room en oe wien, um oe gunst en oe geld! Van Leene wi'k niet sprêken; 't is natuurluk

dat ze gern oe vrouw wil wêzen, en 't vleien leert van zoo'n luupert as zwarte Jan. — Moar zeker is't, joa, ze lachen oe uut!»

„En ik zeg, die oe dat wies moakt is 'en leugenoar. Heb ik geen duuzend bewiezen veur éen, da'k ze allegoar beteuterd heb. Mien veers was zelfs bêter as 't lied dat we zongen; dat zei Jan, en dat stemden ze allegoar.

„Welzeker! Bêter as 't Welkomslied dat meister Lucht niet ens heelegoar eiges dichtte, moar deur z'n nêf ien den Hoag, van een die altied ekfetieve drukveerzen moakt, ien de moat brengen liet.»

„Ik zeg oe 't miene was bêter. Ze schrauwdn wel ens zoo hard toen 'et uut was!»

„Umdat 'et uut was.»

„'k Had nooit gedocht da'j stêkelig woart Bella.»

„De stêk van 'en wesp is venijn, moar 'en dokter kan ook ien 'en wond stêken ten nutte.»

Bella opent nu de deur die ze straks heeft gesloten; en dan: „Moar 't past niet da'j hier langer ien't karnhuus van De Eendekooi stoat. Goa weg Ros; 't is uut! ik heb 't oe gezeid.»

Govert Ros was wit, spierwit. As 'en ander zóo gedoan had, dan zou die ander allang met den neus op de rooje steen' hebbe gelêgen. Nou sprêkt ie:

„Bella, wie anders as gij kos tegen mien moar de helft zeggen van 't geen da gij gezeid hebt. En nou, nou wies ie mien nog 't gat van de deur. Weet ie wel wie da'j dat gedoan hebt?“

„Dat he'k 'en mins gedoan die de koei vergêt die ien de sloot viel, en loat starven, umdat ie de geleerdheid en de stadslui zit noa te knooien um gedichtstukken te moaken; dat doe'j 'k 'en mins die tweemoal op éen dag loat zien dat ie uut malle glorie zien liefste ontrouw kan wêzen — en wel ien de doagen van 't dolst verlangen; 'en mins die liegt; die alleen zien lust wil koopen deur 'en trouwwoord op 't roadhuis en ien de kark; 'en mins die gek is umdat ie z'n eigen zottetoal veur de heugste wiesheid houdt.“

Ros was nog witter geworden Zoo as't hum nou ien de borst krabde en schrijnde, had ie 't nog nooit gevuild. — Bij God ien den hemel! was er dan grovver toal te heuren! — Wat hum 't liefste was, stond doar as de nijdigste, de alleen ongeleuvige, de tegenstander; as éen tegen duuzend!

— Bedoar Govert, bedoar! vermoant ie zich eiges: Ge kunt zoo'n mooi kiend den hals toch niet brêken. Redenier as 'en wies mins tegen 'en dom mins. Be-

doar! — Joa mooi is ze, moar... met zóo'n onverstand en onbegriep te lêven op den duur.... nee, da's onmeugelik! — Wát is 'en vrouw die geen verstand en geen wiesheid het, en veural geen vereering veur d'r man as ie zóo bij 't heufd is! Bedoar Govert Ros!

Eensklaps vast besloten um de dwoasheid veur de wiesheid te loaten; nóg spierwit, moar ook — joa verrechtig, niet zonder weemoed, zal ie in alle woardigheid en bedoardheid 'et weerwoord geven:

„Bella, 't is zeker, 'en gek mins kan met 'en wies mins niet lêven. Wie 't gekke mins van ons beijen is doar za'k niet op antwoorden. Ik veur mien doi iemand niet gern zeer ien't gemoed. Moar — as ik oe dan deur dát gat van de deur zal verloaten, dan he'k oe niks anders te zeggen as w'ak ien de letste woorden van zoo'n gekkeveers — niewoar — heb gezeid, 'en veers woarvan Jan en allegoar zeien dat ze't nooit zoo geheurd hadden. Luuster:

„Moar ik zeg, albencur, in de wiesheid is't gelegen

„De Heer schiep de zon, en de Heer schiep de regen.“

Ien 'en schoaterlach is Bella losgebarsten toen ze Govert met z'n wiesheid van zon en rēgen zag vortgaan.

Moar die lach.... Nee.... En toch.... O God, ze most zoo lachen; zóo, dat heur de oajem beklemd wier; zóo dat ze te stikken docht....! Zóo, dat ze zich noar de borst greep. — En zie, woar ze stond op de rooje steenen doar lag nou Bella neer; wit.... witter dan Ros, toen ie goeng met z'n wiesheid van zon en van rêgen.

Toen de boer van 't Hoenderveld t'huus kwiem — op z'n stedeerkoamer! — toen was't al oavend. — 't Heufd het 'em ien de letste doagen zoo roar gesoed; moar, ien de Roskam en oan 't veerhuus — en ook wied weg oan gunne kant van 't darp ien de Zwarte Moor, doar had ie oarig verzet gehad, en veul vrindschap en erkenning genoten van wat ie — ook met zien gedichtstuk — veur 't heele darp gewêst was, zoodat ie met plezier getraktierd had en vrij gehouwen.

Woest was ie op 't loatst ien 't heufd gewêst, moar ook — zooas Lucht zeit: zénioal! Joa, went toen er één 't glas had genomen en geroepen: „Ik drink de gezondheid van boer Govert Ros van 't Hoenderveld met z'n liefke mooi uut De Eendekooi,“ toen was ie ien ens opgestoan, en had ie moar zoo gedicht:

„Doarop drinken?

„Za'k verzinken!

„Belleke

„Kan veur mien part blieve melleke!”

‘Toch, nou ie t’huus kwiem was ie fremd en roar. — Hie kos nog niet gleuven dat ‘t uut was met dat lieve snuutje. — Lief..? — Nee, nijdig, zonder verstand. En ‘t mooie oog? Nee eigenlijk dof; joa, dof.

— Prulveerzerij! Wel Heere bewoare! as dāt zoo was, dan zou die heele grootheid en veural de ouwe Lucht hum niet zooveul eere hebben toegezwoaid.

‘t Is zeker, en poar van ‘t jongvolk het ie ‘s oavends bij ‘t veurdroagen, zien smuuspelen en lachen, alêvel dat was geen uutlachen, moar um de oarigheid van ‘t gedicht gewêst. Zeker!

Ros werpt zich in den stoel voor zijn tafel; trekt de la open, en neemt er eenige papieren uit. Op één er van blijft hij turen. — Zou zóo’n veers niet goed wêzen! zóo’n veers? bijveurbeeld! — Riemt ‘et niet allegoar? Schoot-dood; man-kan, mins-kind. — Mins-kind? Watblief? — Joawel, mins-kind. Welzeker! — Wacht êfkes..... mins-prins zou toch bêter zin. Krek, mins prins dat riemt sekuur. As’k nou van

dat kind 'en prins kos moaken.....? Joa waarom niet!
— Moar.... ien 'tgedicht kumt heel niks prinseliks
in. — Hoe 'em d'r bij te kriegen? — Kiek, da's
den dichterskunst da'j d'r krek van maakt wa'j wilt.

Moar verdrêjd, mins, dat mot eigenlijk op z'n
goed Hollandsch mensch wêzen, en..... d'an kan
't weer geen prins worden. Noe joa, zóo ku'j wel
oan de gang blieven! Wat weerlich!

Ros valt met den elleboog op de tafel dat 'et
dreunt; en, met het hoofd in de hand blijft hij voor
zich heen staren.

„Bella! — Prulveerzerij!“ komt hij overluid, en
nog eens: „Bella!“

Wat heurt ie? — Kiek, doar vliegt zwarte Jan de
kamer ien; 'en groot pampier houdt ie in de hugt.
't Is 'en krant.

De jonge boer van 't Hoenderveld ziet 'et, en
wordt zoo rood as 'en hoanekam. Hij begriep; hij
vuult et: doar mot zien noam ien gedrukt stoan!

„Luuster!“ roept Jan: „Luuster is Govert.“ En
Govert luistert met opgespalkten mond noar 't lêzen
van Jan... den kleinzoon van Meister Lucht:

„„Voor weinige dagen werd in het naburige E. de
nieuwbenoemde burgemeester Mr. W. van der Neer

feestelijk door de gegoede bevolking ingehaald en ontvangen...." Sprekend: "Nou kunt er 'en heele boel waar we niks oan hebben. Wacht, hier he'k 'et: "Onder de dorpelingen die wel voornamelijk den dank van denzelven" — dat sleet op den burgemeester — "verdienden, moet in 't bijzonder worden gerkend den Heer Govert Ros, vermogend grondeigenaar, die..."

"Steet er dat..!?"

"Zeker! Kiek moar." En wijzend met den vinger: "die niet slechts op de meest onbekrompene wijze uit deszelfs eigen middelen, eerebogen en een eere-wacht had daargesteld, maar ook deszelfs dichttalent in een sierlijk en diepgevoelig lied had neergestort."

"Nee Jan, nee! bi'j gek; dat steet er niet."

"Hier, gedrukt ien de krant!" Weer lezend: "Algemeen was de opgetogenheid toen dezelve had gecindigd. Den dank werd hem van alle zijden toegebracht, alsmede dewijl hij de schoonste onder de jeugdige vrouwelijke feestgenooten, eene kleindochter van den straks genoemden onderwijzer Lucht, Helena Braks, in staat had gesteld om den nieuwen burgemeester een bouquet te overhandigen die inderdaad prachtig mocht genoemd worden. Dat — behalve de

nieuwe burgemeester, den genoemden heer Ros en Mejufvrouw Braks verder de middelpunten van des burgemeesters avondfeest waren, zal niet vermeld behoeven te worden, en evenmin dat door allen bij wien de herinnering aan het gevierde feest levendig zal blijven, de wensch werd geuit: dat de heer Ros zal kunnen besluiten zijn gedicht door den druk voor de feestgenooten verkrijgbaar te stellen, met welken wensch wij ons voor de ingezetenen van E. ten volle vereenigen."

Govert Ros wist niet krek woar ie was wat ie dee: "Zal ik die krant hebben?" kwam ie ten letste met bevenden greep naar het blad. En Jan:

"Joa wat za'k zeggen, over 'en half uurke wacht grootvader de krant, en"

Govert wist nóg niet wat ie dee. Hie keek op z'n gouwe harlozie, moar zag eigenlijk niet hoe loat dat 't was: "Zal ik die krant hebben?" zei Govert nog ens met 'en schorrigheid ien de kël; en — nee, hie wist ien 't geheel niet wat ie dee, tegelick stak ie 't harlozie oan Jan toe. — En Jan:

"Wat! veur mien!?"

"Noe! Wa't kan't schêlen! Kunt wel houwen. Gêf mien, mien die krant moar."

's Anderendaags toen de dorpsklok tien had gebromd, zaten de loontrekkenden van 't Hoenderveld aan de avondpap, en gedurig was 't 'en verknepen gelach um te stikken: Veurtoan mosten ze den boer — zoo had ie gezeid — menheer nuumen. Hie sting — zei die — zooveul as op de nommenoasie veur burge-meister; en — as't op wiesheid oankwiem dan sting ie in 't gelid van de keuningen Doaved en Soalemo.

't Booienvolk lachte. En Ros: Hie zat weer op z'n stedeerkoamer, en hie kos 'et niet loaten um zien gedichtstukken nog is noatekieken. Zie, veural 'et pronkdicht op den keuning van Holland. Jong, dát was toch oarigheid. Luuster, nee moar luuster:

„o Sire Majesteit,
„Die in uw heerlijkheid
„Met uwes gemalin
„En Sires kinderen
„Als zonen van Oranje
„Die vochten tegen Spanje
„Op 't Loo en ien den Haag,
„Gezeten zijt, welaan,
„Ten troon verheven vorst
„In goud en zij gedost.
„O vaar des vaderlands

„O spruit eens doode thans
„O Konink Majesteit
„U zij mijn lier gewijd
„De boer zaait rog en wijt
„Maar uwe heerlijkheid
„Oogst lauwers, roem en glans,
„De mol die wroet en graaft
„De ezel zwoegt of slaapt
„Elk zingt zoo op zijn wijs
„Maar komt een adjedant
„Die zegt de boer is dom
„Dan zeg ik ezel kom
„Eens op met jou verstand
„Dan roep ik Majesteit
„Kom met uw heerlijkheid
„Ook eens bij Govert Ros
„En voor een groots bestaan
„Zeg jij is hij bekwaam
„En dichter is zijn lot,
„Zoo leef dan Koning vorst
„Ten troon nog lang gedost
„En met zijn krijgsgeluk
„En hoor wat ik je zeg
„Jaag alle ezels weg
„Een boer die heeft zijn nut.“

Nou, dat was toch niet kienderachtig, en dat eigenste veers, jong, doar zou ie plezier van gehad hebben as ie 't den keuning bij 'en watersnood had kunne veurlêzen; maar 'en watersnood was er ien de Bêtuw niet gekomen. Alêvel nou, as ie't den keuning stuurde.... jca met de krant er bij woar zien noam in sting! Jong! jeng!!

Ros gronnikte, en dan, dan lachte ie êfkes d'aj 'et heuren kos.

Nou kiekt ie op.

Zie, doar geet ie noar 'en kleerkast; 'en loai trekt ie open; 'en witte doek kriegt ie eruut en vouwt 'em as 'en halsdoek. — Zóo, tweekeer geet de doek um den hals. Nou deftig 'en knoop er ien. — Hie kiekt in 't spiegel. Harder lacht ie. Hoaaaa.....! Dichter-burgemeister! De heer Govert Ros! — Alles ien cenen oajem met Mejufvrouw Helena Braks. Hoaaaa.....! En wijzend naar den spiegel: Kiek, en dat bin ik. Dichter Burgemeister! Dat is die — die doar. 't Steet ien de krant! Hoaaaa!..... alles ien de krant!

Toen Ros 'en groot uur loater sliep, vast sliep, toen sloeg buuten ien 't essenhout de nachtegoal

lieflik. Moar toen Ros 's mergens wakker wier, en de krant onder 't heufdkussen uuttrok, en er doadelik ienkeek, toen toen piepten en sjielpten de mussen en spreeuwen op 't dak van geweld: Of ze hum uutsjielpten, dat zeien ze niet.

En dienzelfden morgen toog Bella Roel weer vroeg naar 't melkland. 'En frissche wiend woei deur de locht, en koelde den gloed van heur wang, went, gesloopen had ze niet. Toen ze den kolk veurbij goeng..... nec, toen keek ze niet noar den kolk, nee, went ze zag de witte bluumpkes afwêjen van de appel- en peerebooms langs den dick, en ze heurde nog ens de stem van heur lieve moeder ien den hemel: „Schrei niet um de bluumpkes dic vallen, den oogst zal 't goedmoaken.“ En nog weer, heur trouwe voader: „Wê's kloek en stark mien liefste kiend, zoo as oe Moeder stark was, toen z' alleen bleef ien kommer en ellend.“

Moar driemoal ien 't verloop van den ganschen

zommer en 't noajoar er bij, zag Bella Roel den jongen boer van 't Hoenderveld.

De erste keer was't op 'en vroege mergen toen ze mee ien't heujland hielp. — Zie, doar gunds doar ree ie over den hoogen diek ien de fergon met twee peerden. — Zwarte Jan zat naast 'em. Govert had 'en hoed op; stads! — geen pet — en uut z'n das stakken oan weerskant spitswitte boorden, zóo dat ie zich niet drêjen kos of hie prikte zich eiges.

Derk van de Eendekooi, wist wel waar dat noar toe most. Noar stad. Doar goeng ie tegenwoordig krek alle doag' met Jan noar toe, went ze woaren er doende um al zien gedichten ekfetief te drukken. Jan had dat veur achthonderd gulden geakkerdierd, moar dan mosten ook al die exemploaren met gouwe letters buutenop uut de pers kommen, krek as van de dichters ien stad, en cenige nog mooier veur den keuning ien den Hoag en voorts veur de menisters en de gouverneur van Oarem!

Zie, doar ree ie! Govert Ros. — Bella leunde op de hark, en keek 'em noa. — Toen ie uut 't gezicht was toen gleejen heur oogen gunds over de weilanden die allemoal van Ros woaren, moar, waar ze geen volk tussen de heuj-oppassers zag alschoon 'et heuj

toch krek as hier diende geburgen te worden umdat er verandering van weer oan de locht was.

Bella keek nóg ens naor den kant woar Ros verdween, en nóg ens over zien heujvelden, en — ze schepte diep oajem, en toog weer oan 't wark.

De tweede keer dat Bella Govert-boer zag dat was 'en heele boel loater, op 'en karnisoavend ien September, toen Govert veur 't erst met Leene Braks oan den erm ien 't pebliek langs de kroamen kuijerde.

De jongens oan de koekblokken keken-um, en lachten. Ros was ien't spiksplinternei, en alles neimodisch deur Limpers de darpskleermoaker noar 'en ekfektieve modeplaat, van zestien joar vroeger, gesneejen en gemoakt. De jas was rejoal lang — 'en verrel over de knie; soepjees had ie onder de leerzen; 'en wit vest had ie oan — 't zeggen liep umdat ie geheurd had dat Voader Tollens ien't bosch bij Rotterdam óok ien't wit goeng. — Nou, de jongens lachten; geen wonder, went boer Ros had 'en knêvel loate stoan, en 't gekste was nog dat ie vergêten had um uut z'n ooren de zilveren ringskes te doen, die toch niet pasten onder den glimmend zieden hoed en de spitse boorden.

De jongens lachten en wezen noar de bovenste verdieping.

Bella lachte niet. — Ze stond achter 't zeil van 'n koekkroam. En Ros — zonder dat ie Bella zag — bij 'en Neurenburger speulkroam.

Zie, Leene Braks had 'en zwart zieden japon oan; en rood lient op hoed en gemoed. Moar, heur gezicht was ook rood. Ze keek zoo schuchter, asof ze bang was dat iemand heur vroagen zou van 't een of ander; en van de okkoasie — ge weet wel.

Bella zag Govert; moar hij zag hoar niet. En Ros vroeg noar 'en handharmonikoa, went hie wou de schoone kunsten ien de hand warken. Keuning Doaved speulde ook op de harp, zaidie; en, 'en oogenblikke loater vroeg ie oan den koopman: of ie wel wiest met wie ie de eer had te sprêken? — „Nee,“ zei de koopman. Ros houlde toen uut den achterzak van z'n langen jas 'en buukske met gruenen umslag en gouwe letters d'r op — hie had eraltied bij zich — en gaf 'et den koopman met digt geknepen oogen, en sprak:

„Nou weet ie veur goed met wie da'j de eer hebt te sprêken.“

„Ja kind,“ zei de kramer tot een klein meisje, terwijl hij meteen het exemplaar getiteld: Kleibloe-

sems en Vruchten aannam: „Ja dat vogeltje kost 'en stooter; a'j d'r van onder op drukt dan zingt 'et.“

't Kind drukte. 't Vogeltje mauwde.

„Net 'en kat!“ zei 'et kind, en liep lachende heen.

Govert zag Bella niet. — En Bella? Bella Roel ging naar huis; en toen ze t'huis op haar bovenkamerke was, en 'en half uur lang met de kin ien de hand veur 't kleine venster ien de locht had zitte kieken, toen sprong ze op, en proatte bij zich eiges: Moar as z'em dan gek moaken, gek! Mot ik dát aanzien..... dát!? — O goeje God, joa. Wát kon ze! — Ze most 'et!

En de darde keer dat Bella hum zag? Luuster:

't Was ien October, nacht, stikduuster. Bella sliep niet, went, over drie doagen dan zou 't wêzen; ge weet wel van Govert en Leene Braks. — 't Zeggen was gewêst dat er zwoarigheid tegen heurluu trouwerij had bestoan, umdat Ros zóo vreemd en wonderboar handelde da'j denken zoudt dat 'et ien 't heufd niet pluus bij 'em was; althans, hic zou 'en stuk bij den notoaris hebbe wille teikenen, waarbij ie Jan Braks, Zwarte Jan, veur z'n heele lêven tot z'n secretoaris

benuumde „met den uitkeer doarveur“, zoo had ie gezeid, „van z'n halve koninkrijk.“ — Och, dat halve koninkrijk — had Jan gegronnikt — dat was moar 'en oarigheidje van den boer; zie, hier stond 'et bêter beschreven. — De notoaris had 'et gezien, moar, van onderteikenen was toch niks iengekommen, en, 't oarigheidje was oarigheidje gebleven.

Alêvel wat er ook van Goverts verstand wier geproat, zóoveul was zeker, dat 't overmergen wêzen zou, van hum en Leene.

En Bella lei nou te bed, en, as ze uut 't bed noar 't donkere glimp van 't roam leit te kieken — went sloapen dat kan ze niet — zie, dan is't krek asof ze rooje slengskes en ook somtieds 'en rosse gloed veur doogen kriegt. — Och bij 't noar bed goan toen is ze' nog êfkes kienderachtig gewêst; en nou, van 't lange kieken ien't dunster, niewoar? — Alêvel.... was dat verbeiding....? Starker tuurt ze. Die slengskes....? Die rosse gloed....? Nee zie, die gloed is buuten; gunds ien de richting van 't Hoenderveld.»

In éen oogwenk is Bella het bed uit.

Weer tuurt en tuurt ze..... En: „Joa, God, zoo is't!„

Ien 't zelfde oogenblik het ze wat kleeren oan 'tlief:

„Op! Op!!“ roept ze: „Brand ien't darp! Brand op 't Hoenderveld!”

Eer nog iemand op de hofstee de Eendekooi kon gereed zijn, was Bella al ter deure uit en op weg naar 't Hoenderveld. De nacht was donker en koud. Het dorp sliep. Er waakte geen Wacht. Die kwam eerst met November.

Toen de dichter Ros er van't zomer voor zorgde dat zijn: Kleibloesems en Vruchten werden verduurzaamd; toen lette boer Ros niet op 't avond-rood, of op 't roepen van den koekoek, of op de slakken om te weten of ze kropen met zand of 'en streujken op den steert. — 't Letste heuj dat ien't darp wier binnengehoald was't natte heuj van den dichter van 't Hoenderveld. — En toen? Ien de bargaen was 't geloajen, en broejig hadden de heuj-bargaen wel geroken, moar — geen mins docht er giester oavend oan dat de broei zoo sterk was.

Ge weet 'et, as't zoo arg broeit ienwendig, da's verrotting, en as't op z'n strafst kumt dan sleet er de vlam uut. — Da's 't verhoalje van 't helse vuur misschien.

En o God! de vlam sloeg nou den heujbarg uut met geweld; en tussen den heujbarg en 't roan van Goverts sloapkamer is krek zooveul breedte dat er 'en kar kan stoon moar ook niks meer.

Bella op de bloote vuut' — wat schêlt 't hoar — is 't erf van Govert opgevlogen.

Alles is er in diepe rust. Alleen de vlam is wakker, en uut den barg spitst ie de tong noar 't vensterluuk woarachter de dichter sloapt.

Bella beukt op de deur der hofstee. — De honden blaffen binnen en buuten. „Brand, brand!” roept Bella. — De kalkoenen beginnen te schoateren, en de hoan krêjt van geweld; alêvel de minsen doarbinnen droomen wel dat er onroad is, moar blieven sloapen.

Ien 't eind doar geet 'en bovenluuk open. En gunds, zie, deur 't hek doar kommen ze ook al oan met lanteerns en emmers en slangen en hoaken en 'k weet niet wat.

En 't klotst doargunder op klompen; en 't roept en schrauwte. En 't vee loeit ien den bongerd. En de honden roazen jankend, met de neus' ien de locht. En 't woater knottert al ien den brand; moar de heujbarg sleet twee armen vuurs uut die de hoeve ien gloed zetten. En 't vuur licht um 't woater en

stêkt er al sissend z'n glujenden tong tegen uut. —
Luuster, nou bromt ook de brandklok.

En binnen de opkamer, Goverts slaapvertrek? Ros sliep er..... Nee.... hie zat er noast keuning Soalemo op 'en troon, net as er een ien den ploatenbiebel sting; en Ros speulde op 'en trom... bom bam, bam bom — 't was de brandklok doar buuten — altied deur bam bom, bom bam bom..... veur 't plezier van keuning Soalemo. — En de zon scheen fel — glujend fel; moar hie kon toch oan keuning Soalemo z'n gedicht Op den keuning van Holland veurdroagen. 't Was 'et erste uut de Kleibloesems en Vruchten.

En keuning Soalemo, en al 't volk dat al geduig onder 't lêzen had gejubelt — altied met de turksche trom er tusschen — ze hadden toen 't uut was, losgebroken met 'en geweld asof ze 't heele kastêl — went ze woaren ien 'en kastêl met piloaren, net as ien den prentenbiebel sting — alsof ze 't kastêl met den troon en alles ten onderste boven schupten; jong, zoo'n lêven! — En Goverts noam hadden ze gegild; en gebeukt op de piloaren; moar en ander dan hie eiges sloeg nou de trom; luuster, veul starker: boem bam boem bam... Zie Leene en Jan stonden gunds

ielk op éen been boven op 'en kolom met 'en soabel ien de hand' en 'en tulleband op 't heufd. Zie, en ien ens wieren ze zoo rood as vuur, en 't donderde overal; en de bliksem schoot, en de trom sloeg moar altied deur; en.... O God! ien ens smaakte keuning Soalemo van den troon en Ros met 'em mee.

Govert ontwaakte: Woar was ie? Wat was er? — Deur 'en benauwden damp zag ie nou gloedrooje randen flikkeren um 't venster, en de halve moantjes ien 't midden, goud-rood as 'en felle oavendzon.

Wat, wát was er!? Heur, 't gilt: „Ros wor wakker! Op! Brand!“ En op d'eigen stond krakte de deur met donderend geweld, en stormden twee mans-luu de koamer ien.

't Was Goverts manier dat ie 's oavends de gren-dels van binnen digtstreek veur vensters en deur, went dóar ien't kammenet doar had ie z'n geld ien. Alzoo die buiten woaren hadden de deur motte sturnloopen en brêken. Nou grepen ze den boer bij den erm en riepen:

„Ien Gods noam kom mee, 't beschot van de bedstee steet al ien gloed!“

Govert was nog ien sloap-suf, went.... niewoar, keuning Soalemo.... en.... 't kastêl en.... luister moar hier

sloeg toch de trom nog: boem bam.... En zie, daar was Jan de secretoaris ook. Joawel! Ros wreef zich de oogen: „Brand!? wát brand!?“ roept ie: „’t Is werm ien ’t Oost, en keuning Soalemo...!“

Weinige oogenblikken later, terwijl Govert door de forsche hand van zijn bouw knecht was buiten gebracht, stond de slaapkamer in lichte laaie vlam. — Maar toch waren Ros en zijn bouw knecht niet de laatsten in ’t vertrek geweest.

Geen seconde was er voor zwarte Jan te verliezen. Hij heeft Ros met den bouw knecht in den rook zien verdwijnen. — Hoa! ’t brêkiezer het ie nog ien de hand. Behalve de specie lee daar ien dat groote kammenet wel veur anderhalve ton oan allerlei pampier. De secretoaris wist ’et! Hoe was ’t meuglik dat Ros dat alles vergêten kon. Jan vergat ’et niet: Lienks ien de loai.. Krak krak! Harrejé!

Wezenloos, als versuft zat de jonge boer van ’t Hoenderveld buiten tusschen eenig uitgedragen huisraad neer, terwijl de vreeselijk door den wind gesarde vlammen, steeds woester om zich heen grepen.

’t Werd ontzettend, dat vuur. Ook de tweede hooiberg was door de eerste in laaie vlam gezet. ’t Gekraak binnen de hoeve: ’t Gerakkel der pannen: ’t Ge-

sis en geknap van spek aan balken en in schoorsteen; 't ontploffen van eenig buskruid 't welk de kast waar het inlag deed uiteenslaan; dit alles vermengd met den naren brul- en janktoon der dieren en het geschreeuw der toegestroomde helpers en kijkers, 't moest wel in 't hart grijpen. — En dan, rood was alles! Rood de appelbongerd gunds; rood de donkere hemel -- helsch ien vuur -- en 'en rood gefliker was 't mee op al die gezichten, ook op 't geloat van Govert dat nog altied as wezenloos stond, as verlamd deur den schrik.

En zoo, zóo zag Bella hum veur de d a r d e keer.

Moar kiek, ien ens vliegt de Jonge boer uut de bedwelming op; ze hadden hum gevraagd: Woar z'n geld lee. Ze zouwen 't nog zien te reddden as't ien 't achterhuus was....? — Zie, nou vliegt ie overeind, en springt, half op een stoel, en half op een neergeворpen klaptafel. Zijn oogen fonkelden akelig, vuurrood in den gloed van den fellen brand. — En luuster... nou gilt ie, terwijl ie 't rooje peerdendek dat z'm straks over de schouwers sloegen, vast um zich heer klemt:

„Begriep ie niet woar mien schat brandt!? Helpt! helpt! 't vuur vliegt er op oan! Helpt! Ze branden!

Al de zeuwentig banden Kleibloesems en vruchten branden! Helpt minsen, helpt!»

Met akelig krijschenden kreet het laatste herhalend, springt Ros vooruit en over de hindernissen heen; werpt twee mannen terzij die hem wechhouden willen: «Vort, Vort! Zie je niet dat ik de keuninklike dichter bin!?»

O God, dat mot z'n dood wêzen! As roazend vliegt ie 'et brandende huus in. Joa roazend krankzinnig is ie welzeker. Wie zal ter redding mee vliegen in dien helschen gloed!? Niemand, nee! Heur, 'en dikke stroal woater sist 'em noa; nog een, en nog een! Alêvel wat zal 't boaten!

«O Heere, Heere!» roept Leene Braks: «de arme gekke mins!»

«Stil geen nood meer!» fluustert Jan: «Hier Leene, hier h'ek den oap. Loat hie moar zuuken de gekke mins.»

Alêvel op d'eigen stond trilt zwarte Jan deur al zien lêjen.

Wie houdt 'em vast ien den ermas 'en knieptang...?

Wie dondert hum in 't oor: dat de dief noar den toren mot....?

Steet doar de neie burgemeister, de stotteroar....?

Moar gekscheeren is 't niet.... en, wat ie ook spartelt — de veldwachter kumt er nog bij — vort mot ie, vort noar den toren!

Moar de erme gekke mins? — Joa 't is nou zeker wat allang 't geproat was, erme Govertboer! — Roazend mot ie wel wêzen. 't Brandend stuk hout dat ien den huusgang noast 'em neersmakt, ziet ie niet. Den smook en damp en gloed hie markt en vuult ze niet. Doar gunds ien z'n steleerkoamer, boven 't melkhuus, doar liggen ze de zeuventig banden. Zou dan de schat van zien harsens ien damp vergoan! Zou keuning Soalemo ien de hand hebben geklapt as Jehova niet wou dat zulke bloesems en vruchten, krek as de psalmen en 't Hooglied, in den biebel kwammen, en de dichter eiges op 'en troon van goud, met 'en harp ien de hand, krek as keuning Doavid boven op 't urgel ien de kark?

Vort! geen nood! Dat vuur doar, da's 't Dichtervuur! — Moar 't vuur sleet hum ien 't oangezicht. — Hie heurt 'et sissen van zien hoaren. Hie vuult....

Nee, vort mot ie! Redden zien schat!

Alêvel, nog êfkes blijft ie stoan. — Ziet ic goed...? Steet doar, doar gunds ien 't luuk van 't melkkelder... den Engel Goabriël? — Zal die hum hel-

pen? — Nee! Jehova eiges mot 'em bijstoan. De hits gluijt te sterk; de oajem.... Alêvel Vort, vort! Zien schat mot ie redden! Vort!

En, de brandende koamer wil ie invliegen. Erme krankzinnige mins! — Moar zie, de engel Goabriël — heelegoar ien wit gewoad — kumt veuruut:

„Hier gauw! Kom mee!” roept ie wenkend: „'k Heb den schat al gered! Zie. Kom mee Govert Ros?”

En Ros? Joa, zoo is 't! De Engel het de Klei-bloesems en Vruchten zeker geburgen toen Govert eiges nog bij Soalemo was. Kiek moar: Ien den grooten zak doar het ie al de exemploaren bijeen. En, Goddank dat den Engel hum 'en anderen weg wiest; went vanwoar Govert straks noar binnen kwiem, sloeg 't vuur nou met heele balken kroakend en spat-tend neer... en de oajem.... en 't gevuul....

„Hier, hier!” riep den Engel Goabriël. En met Ros oan de hand vloog ie de keldertrappen van 't melkhuus af. — En doar? Joa, de borst wier er minder beklemd. En straks op en oanrecht geklauterd, en dan 't kleine losstoande keldervenster uitgeklimmen, zin ze buuten, buuten! Goddank!

En Ros, as ie doar steet en oakelig rondziet, 't is zeker, dan oajemt ie ruimer! Moar o God, die pien

overal; en 't suust 'em deur 't heufd, en hie zakt in de knie; en hie smakt....

Nee, ge begriep 't; 't was Bella die 'em 't erst mee opving en steunde. Hoar inval, um oan den achterkant van 't huus deur 't kleine roam van 't melkkelder noar 't binnen te goan, en hum met 'en zak vol boonen die ze vond — echte kleivuchten — te lokken, die inval had hum 't lêven gered. En och, ze kos 'et niet loaten, straks zonk ze noast hum op de knieën neer, en dankte God; en 'en troan blonk ien heur oog: O goeje Hemel! den erme krankzinnige Ros!

Er is een nacht, een sombere nacht gevallen over 't leven van den boer van 't Hoenderveld. Schrikkelijke pijnen heeft hij geleden. En, toen ze voorbij waren.... och, toen duurde de nacht toch voort.

Nee, hie was niemeer woar ie vrceger lêfde. Heel andere minszen zag ie rondum zich, in 'en groot huus ien stad; veul vremds, veul droevigs. En, geen korn of weiveld zag ie hier; noch koeien of schoap'; en zien peerds niet, de mooie harddracers; en de forsse roozen niet in den hof; en ook niet..... den Engel

Goabriël.....!? Watblief? Wie was dat..... de Engel Goabriël?

„Stil Govert Ros, ge bint nog zwak en verward; moar luuster: De kleibloesems en vruchten ze kommen uut den grond en oan de boomen niewoar? En de boer is geen keuning niewoar?”

„Nee, nee!”

„En de boer die zien wark loat verlopen, en dicht en meint dat ie dichter is....”

„Nee, nee! Moar den engel Goabriël dan? Zou die, zou dat.....? Joa, die was er toch gewêst niewoar.....? Dat was zij. Zij.... Belleke!... Joa!!!”

En zóo, zoo is dan langzaam, hee langzaam de zon weer oan den hemel gekomen.

’t Was op ’en oavend, ’en groot joar loater.

Veur de nei opgebouwde hoeve ’t Hoenderveld zoaten er twee, alleen men z’n beijen, ien ’t kamperfoeliepriël. De zon ging lieflik onder, glanzend over de gelpe weit en peerse kleeervelden. En, ’t kamperfoelie rook.... o zoo zuut... Zóo zuut da’j — ge weet wel!

Nou ’t was dan ook liefde in ’t priël, reine klinkloare liefde!

Met heur erm um zien hals, kuste 't wiefke den lieven man, nou heel uut zich eiges.

En Ros? Hie vlocht zien hand met die van Bella ieneen; en dan met de andere hand gestrekt noar de rosse akkers:

„Dat zin de echte kleibloesems en vruchten mien beste wiefke.”

En zij, noa 'en knikske:

„Heur Govert, hoe mooi dat de nachtegoal sleet.”

En Govert met zachte klem:

„En de mus, hie spielt en piept niemeer, undat — niewoar m'n engel — undat ie begriecht, dat toch 'en wies mins” — hie kust hoar — „met 'en gek mins niet lêven en kan.”

1870.

Amsterdamsche Stoomdrukkerij van Roeloffzen & Hübner.